

debatt@klassekampen.no

KRONIKK
& DEBATTFeil om
overtakelseNESNA
Iselin Nybø

I Klassekampen 12. november skriver Nord Meisfjord om styret i Nord universitets vedtak om å avvike studiested Nesna, og at undertegnede «har og hindra Universitetet i Tromsø i å utrede utdanningstilbudet på Nesna, slik Klassekampen har synt i flere saker.» Dette er feil. UiT står fritt til å vurdere sin studiestedsstruktur og sitt utdanningstilbud. I et møte 29. oktober i år, referert blant annet av Helgelands Blad på nett 30. oktober, understreket UiT «at det aldri har vært aktuelt å ta over lokaler, ansatte eller virksomhet som Nord universitet har på Nesna.» Jeg skjønner at mange på Helgeland har fått et annet inntrykk, og det er derfor viktig at informasjonen vi formidler er sannferdig. Dette vet også Arna Meisfjord, for jeg har hatt flere møter med henne og senest 22. oktober diskuterte vi nettopp UiTs rolle. UiT ble anmodet om å ikke tilspisse situasjonen ytterligere i en vanskelig situasjon for de ansatte, særlig ved studiested Nesna, og for administrasjonen ved Nord universitet både før og etter at styret bestemte seg for å legge ned sin campus på Nesna. Slik situasjonen var, ba vi UiT ta et skritt tilbake.

Det er bra at UiT vil se på muligheten for å kunne tilby desentraliserte utdanninger flere steder. Senest i budsjettforslaget for 2020 har jeg understreket behovet for desentraliserte utdanninger og satt av penger og studieplasser til det. Vi trenger flere tilbud i distriktene, og det er bra at både UiT og Nord vurderer slike løsninger både på Helgeland og på steder uten campus.

Beslutningen til styret ved Nord universitet har stor betydning, særlig for Nesna og de som bor der. Jeg har stor forståelse for at det er motstand, frustrasjon, sinne og skuffelse. Samtidig har et bredt flertall på Stortinget, både da Universitets- og høgskoleloven ble vedtatt i 2005 og da Strukturmeldingen ble behandlet i 2015, gitt uttrykk for at styrene skal ha dette ansvaret.

Iselin Nybø,
forsknings- og høyere utdanningsminister (V)

Den lange veien til Norge

BARN PÅ FLUKT

Yavuz (10)

Jeg heter Yavuz. Jeg er 10 år gammel. Jeg vil fortelle deg om historien og følelsene mine de siste fem årene.

En dag ble min far kastet i fengsel i Tyrkia. Jeg var liten da, og forsto ikke hva som skjedde. Jeg ble ikke lei meg fordi jeg ikke skjønte og fordi min mor fortalte meg at min far var på jobb. Da jeg dro for å besøke min far, skjønte jeg at han faktisk ikke jobbet, men var i fengsel. Ved hvert besøk kjøpte han min favorittmat, men besøkene var veldig korte og vi måtte forlate ham. Min far slapp ut av fengsel to år senere. Da ble jeg veldig glad, men min mor og far var fortsatt omtåket og bekymret. Min far dro på jobb i Kars av og til. Da jeg spurte min mor hvorfor far hele tiden dro vekk, sa min mor at han måtte dra på jobb. Jeg forsto ikke så mye, men det viste seg at min far gjemte seg for politiet. Jeg så nesten ikke min far igjen og jeg savnet ham veldig mye.

En dag sa min mor og far: «Sønn, vi tar deg med til din mormor, og du må bli igjen der.» Jeg gråt mye med en gang, men så tenkte jeg at det ville være gøy å være hos bestemor. Jeg så ikke min far, mor og bror på en måned. Etter en stund sa min mor at vi skulle reise til Istanbul, hele familien. Da ble jeg glad, for jeg liker å reise. Vi

dro til Istanbul med en venn av far, og ble der noen timer, før vi dro videre til Edirne. Jeg forsto ikke hvorfor vi reiste og jeg trodde vi fortsatt var i Istanbul. Vi gikk i fem timer og alt var bekmørkt og vi kunne ikke se. Området var så mørkt at jeg trodde gjørmen var et dødt dyr. Etter fem timer kom vi til et vann. Der lå det en liten båt. Sammen med tre andre familier gikk vi om bord.

Fordi båten var overfylt, begynte den å ta inn vann, og jeg kunne kjenne det kalde vannet. «For kaldt», ropte og gråt jeg.

Vi visste ikke hva vi skulle

gjøre da vi gikk i land. Vi gikk langs veien i to timer og over et piggrådgerde. Etter en liten stund kom vi til en kafé. Vi var så våte og kalde. Broren min og jeg sovnet på kaféen.

Så tok politiet oss til politistasjonen. Vi ble på politistasjonen i tre dager og den var ekkel. Da vi kom ut,

et forvaringsanlegg. Der ble vi i en dag. I vårt tredje forsøk klarte vi å komme oss til Italia. Vi leide et hotellrom i Italia. Den første dagen på hotell var bra, men den andre dagen var dårlig. Låsen på døren til balkongen var ikke låst, så en tyv snek seg inn mens vi sov. Far våknet og prøvde å ta tyven.

De sloss og tyven falt ned fra balkongen. Min mor skrek. Jeg våknet etter at tyven

hadde rømt vekk, og far og mor fortalte meg alt sammen.

Neste dag dro vi til Norge og vi klarte det. Vi kom til Norge og fikk oppholdstillatelse. Nå bor vi i et vanlig hus. Jeg går i fjerde klasse, norsken min begynner å bli skikkelig bra. Jeg går også på basketball og vi er veldig glade for å være her som en familie.

Yavuz (10)

Klassekampen kjenner innsenderens identitet.

Barn må kunne si ifra når rettigheter brytes!

BARNES
RETTIGHETER

I dag fyller barnekonvensjonen 30 år og barns rettigheter har heldigvis blitt styrket siden våre fire land ratifiserte barnekonvensjonen. Til tross for det brytes barns rettigheter hver dag, og barnas kunnskap om egne rettigheter er lav. Det er et tydelig tegn på at vi har langt igjen.

Neste steg på veien mot bedre rettigheter for barn, må derfor å være at alle land som har ratifisert barnekonvensjonen også ratifiserer den tredje tilleggsprotokollen og oppretter både lokale og nasjonale klageinstanser for barn. Barn har i dag vanskeligheter med å søke oppreisning når deres rettigheter blir brutt. Det er derfor behov for instanser barn kan henvende

seg til, noe som er spesielt tilpasset barn.

Vi kan ikke fortsette å ha mangelfulle systemer som ikke tar barns rettigheter på alvor. I tillegg til den enkeltes rett til å klage, vil en slik instans oppfylle en bredere sosial funksjon: Å høre barns klager er viktig for å utvikle vårt felles samfunn. Hvis vi ikke vet hvor manglene finnes, sett fra barnas perspektiv, risikerer samfunnet å tildele ressurser feil eller på annen måte ikke oppfylle løftene vi forpliktet oss til når vi ratifiserte barnekonvensjonen.

I de nordiske landene har Finland og Danmark ratifisert tilleggsprotokollen, mens Norge og Sverige har unnlatt å gjøre det. Den tredje tilleggsprotokollen styrker ikke bare gjennomføringen av barnekonvensjonen, men lar også barn sende inn klager

til FNs barnekomité, noe som også styrker barnets status som borger og rettighetsbærer. Men for barn er ikke FN en åpenbar institusjon å henvende seg til, og derfor er det så viktig at hvert land også har klagemekanismer på både lokalt og nasjonalt nivå. Jo flere land som ratifiserer den tredje tilleggsprotokollen, jo sterkere står den internasjonale avtalen og systemet den bygger på.

Barnekonvensjonen er et fantastisk dokument som har hatt større innvirkning enn mange av de andre konvensjonene. Men for at rettighetene i barnekonvensjonen skal fungere, må det være en mulighet for barna å også hevde sin rett når den blir krenket av forskjellige grunner. Det kan se ut som det allerede er nok organer: sosiale tjenester, politi og andre, men hvis barn ikke får

den hjelpen de trenger av staten, må det finnes en egen instans de kan klage dem inn til. Intensjonen med barnekonvensjonen blir avvist dersom barn som rettighetssubjekter ikke blir respektert.

Barn er en marginalisert gruppe i samfunnet, hvis vi utelukker deres evne til å klage når rettighetene krenkes, vil deres stilling forbli uten status, innflytelse og makt over seg selv. Det er på tide at alle regjeringer bekrefter at forpliktelsen til barns rettigheter ivaretas.

Yasmine Bladelius,
styreleder, Unga Örnars Riksförbund, Sverige

Ann Urbrand,
styreleder, DUI-LEG, Danmark

Marko Piirainen,
styreleder, Nuoret Kotkat, Finland

Kristin Sæther,
styreleder, Framfylkingen, Norge

birgitte@framfylkingen.no